

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, dnia 13 lutego 2019 r.

3001-IWW1.0921.35.2018.6

UNP 3001-19-014929

Egzemplarz nr 1

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
Urząd Skarbowy w Wągrowcu ul. Kościuszki 19A, 62-100 Wągrowiec	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pan Karol Piasecki	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Upoważnienie nr 39/2018 z dnia 2 października 2018 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 1/2018.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
Konrad Wobszal – Główny ekspert skarbowy.	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
1.	Anna Danowska – Szaumkesel – Starszy ekspert skarbowy,
2.	Konrad Wobszal – Główny ekspert skarbowy.
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	18 października 2018 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	20 listopada 2018 r.

Wielkopolskie Biuro Regionalne
Urząd Skarbowy

Tryb kontroli	
Zwykły.	
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Weryfikacja zasadności zabezpieczania zaległości podatkowych na nieruchomości dłużnika w formie hipoteki przymusowej, w kontekście upływu pierwotnego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli, również zdarzenia i dokumenty sprzed 1 stycznia 2018 r., gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Ocena skontrolowanej działalności	
Ocena pozytywna pomimo uchybień.	
DOKONANE USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO	

1. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2018 r. do 18 października 2018 r. w Urzędzie Skarbowym w Wągrowcu nie były przeprowadzone kontrole zewnętrzne przez inne organy.

2. Uregulowania wewnętrzne dotyczące kontrolowanego obszaru

- Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Wągrowcu, stanowiący załącznik nr 31 do Zarządzenia nr 15/2017 Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 9 marca 2017 r. (zmieniony Zarządzeniem nr 24/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 lutego 2018 r.),
- Wewnętrzna procedura postępowania nr 5/2015 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 1 kwietnia 2015 r. „*Prowadzenie czynności wierzycielskich*”,
- Wewnętrzna procedura postępowania nr 31/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie *prowadzenia czynności wierzycielskich*,
- Wewnętrzna procedura postępowania nr 28/2015 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie *analizy zaległości podatkowych pod kątem upływu terminu przedawnienia*,

- Wewnętrzna procedura postępowania nr 15/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie analizy zaległości podatkowych pod kątem upływu terminu przedawnienia.

3. Weryfikacja zasadności zabezpieczania zaległości podatkowych na nieruchomości dłużnika w formie hipoteki przymusowej, w kontekście upływu pierwotnego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego

Sprawy do kontroli niniejszego tematu zostały pobrane z ewidencji wpisów hipotek przymusowych prowadzonej przez Referat Spraw Wierzycielskich. Z ewidencji wybrano podmioty, które miały najstarsze zaległości zabezpieczone hipoteką, w tych sprawach sprawdzono przede wszystkim działania organu wierzycielskiego m.in., czynności poszukiwania majątku po umorzeniu postępowania egzekucyjnego przez organ egzekucyjny i dalsze kroki podjęte w sytuacji kiedy poszukiwanie majątku nie przynosi spodziewanego rezultatu. Wybrano ponadto podmioty, w stosunku do których wpisu hipoteki przymusowej dokonano w 2018 r., a także sprawy, w których wykreślenia hipoteki przymusowej dokonano w 2018 r.

W sprawach, w których dokonano wpisu hipoteki w 2018 r. sprawdzono jakie kwoty zostały zabezpieczone, na jakich nieruchomościach, czy już obciążonych przez innych wierzycieli, jakiego typu ograniczenia znajdują się w Dziale III ksiąg wieczystych, czy istnieje realna możliwość sprzedaży zabezpieczonej nieruchomości w sytuacji, gdy zobowiązanie nie zostanie dobrowolnie uiszczone. Ponadto sprawdzeniu podlegały sprawy z zestawienia nieruchomości obciążonych hipoteką na podstawie art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, sporządzonego przez Referat Spraw Wierzycielskich na polecenie Ministerstwa Finansów zgodnie z pismem nr DPP9.855.27.2018.SG z dnia 8 sierpnia 2018 r. oraz pismem z dnia 14 sierpnia 2018 r.

3.1 Zasadność dokonywania zabezpieczeń zaległości podatkowych hipoteką przymusową

W Urzędzie zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych dokonywane jest poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej w przypadku powzięcia informacji o posiadaniu przez dłużnika nieruchomości, następnie pracownik komórki ds. wierzycielskich przeprowadza czynności zmierzające do zabezpieczenia zaległości podatkowych na tej nieruchomości. Komórka do spraw czynności wierzycielskich, w przypadku zaistnienia ustawowych przesłanek, kieruje do właściwego sądu rejonowego wnioski o wpis hipoteki przymusowej w prowadzonej dla nieruchomości księdze wieczystej lub zbiorze dokumentów, celem zabezpieczenia zaległości podatnika. Wniosek o wpis hipoteki przymusowej sporządzany

jest w systemie teleinformatycznym, na podstawie danych zaktualizowanych na dzień złożenia wniosku. Do wniosku o wpis hipoteki załącza się odpisy, dalsze tytuły wykonawcze lub zarządzenia zabezpieczenia. Wniosek o wpis hipoteki przymusowej podpisywany jest przez Naczelnika Urzędu Skarbowego lub przez Zastępcę Naczelnika Urzędu Skarbowego. Po otrzymaniu informacji z sądu rejonowego o wpisie hipoteki przymusowej w księdze wieczystej, prowadzonej dla nieruchomości dłużnika, pracownik komórki ds. wierzycielskich ewidencjonuje ww. informację w ewidencji hipotek przymusowych oraz w systemie POLTAX2B i przekazuje ją do komórki rachunkowości.

Do kontroli w tym zakresie pobrano sprawy 7 podatników, w stosunku do których dokonano zabezpieczenia w postaci wpisu hipoteki przymusowej w 2018 r.

Wierzyciel kierując się przesłanką uzasadnionej obawy niewykonania zobowiązania, przystępuje do zabezpieczenia zaległości podatkowych hipoteką przymusową. Przed przystąpieniem do zabezpieczenia wierzyciel sprawdza w Ewidencji ksiąg wieczystych czy zobowiązany ma nieruchomość, na tej podstawie dokonuje zabezpieczenia wierzytelności załączając dokumenty, które są podstawą dokonania zabezpieczenia. Przed dokonaniem technicznego wpisu w księdze wieczystej w formie elektronicznej wierzyciel nie analizuje kolejności wpisów hipoteki, nie weryfikuje wartości nieruchomości w stosunku do kwoty zaległości, która ma być zabezpieczona. Należy podkreślić, że zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych jest instytucją, której celem jest ochrona interesów wierzyciela. Ponadto, gdy zobowiązanie nie zostanie wykonane ma na celu zapewnienie skuteczności przyszłej egzekucji.

3.2 Ustanowienie hipoteki przymusowej

3.3 Postępowanie z zaległościami zabezpieczonymi hipoteką przymusową

Kontroli zobowiązań obciążonych hipoteką na podstawie art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, które nie uległy przedawnieniu, jednakże po upływie terminu przedawnienia mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki dokonano na podstawie wykazu nieruchomości sporządzonego przez kontrolowaną jednostkę na podstawie pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 16 sierpnia 2018 r. nr 3001 -IEZ.4020.129.2018.1. Do kontroli niniejszego tematu pobrano sprawy 9 podatników.

Kontroli podlegało również wykreślanie hipotek przymusowych po uregulowaniu zaległości – sprawy dot. 7 podatników. Wykreślenie odbywa się po przekazaniu zawiadomienia przez Referat Rachunkowości o uregulowaniu zaległości objętej hipoteką przymusową.

Na podstawie przedłożonych do kontroli akt spraw nie można ustalić, czy w sprawach, w których termin przedawnienia jeszcze nie upłynął prowadzenie egzekucji z nieruchomości jest ekonomicznie uzasadnione. Powyższe spowodowane jest brakiem aktualnego stanu kwot objętych hipotekami (kwoty hipotek widniejące w księgach wieczystych wykazują stan z dnia złożenia wniosku o wpis hipoteki przymusowej), co wiąże się z koniecznością szczegółowej analizy spraw. Wierzyciel hipoteczny nie ma obowiązku przekazywania aktualnej informacji, dlatego też bez jej przeprowadzenia trudno ustalić bieżącą kwotę zaległości objętej hipoteką. Wierzyciel w związku z tym może oczekiwać jedynie na dobrowolne wykonanie zaległości przez zobowiązanego, bądź też na możliwość przyłączenia się do egzekucji z nieruchomości prowadzonych przez innych wierzycieli jako wierzyciel hipoteczny nieegzekwujący. Wierzyciel jest wówczas uczestnikiem egzekucji z nieruchomości jako posiadający zabezpieczenie hipoteczne, jednak nie ponosi kosztów tej egzekucji, a jednocześnie uczestniczy w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości. Hipoteki są wykreślane po całkowitym zaspokojeniu dochodzonych zaległości lub też z mocy prawa, tj. po przeprowadzonej egzekucji z nieruchomości przez komornika sądowego, na podstawie planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, w którym to podziale ustalona zostaje suma podlegająca podziałowi, wymienia się wierzytelności i prawa osób uczestniczących w podziale, oznacza sumy jakie uczestnikom podziału przypadają oraz stwierdza, że dotychczasowe wpisy hipotek ulegają wykreśleniu. Należy ponadto podkreślić, że wierzyciel winien monitorować stan hipotek, a także zabiegać o uzyskanie szerszych informacji w ramach monitorowania stanu majątkowego, a dotyczących ujawnionej w księdze wieczystej nieruchomości. Zgodnie z art. 46 § 1 Kodeksu cywilnego nieruchomościami są grunty, a także budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności. Może się tak zdarzyć, że w chwili wpisu hipoteki w księdze wieczystej widnieje tylko zapis, że jest to nieruchomość gruntowa, ale w rzeczywistości na tym gruncie mogą zostać posadowione budynki, które nie zostały ujawnione poprzez zmianę zapisu w księdze wieczystej na nieruchomość zabudowaną. Powyższe ma istotne znaczenie dla oceny wartości zabezpieczonej nieruchomości, ponieważ co prawda budynki, które zostały posadowione na nieruchomości gruntowej stanowią część składową nieruchomości gruntowej, ale skutkują wzrostem wartości zabezpieczonej nieruchomości.

4. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu

Na podstawie raportu z aplikacji e-ORUS sporządzono aktualny wykaz uprawnień użytkowników bazy danych POLTAX i podsystemów z ograniczeniem do pracowników komórki wierzycielskiej i stwierdzono, iż zakresy uprawnień jakie posiadają pracownicy Referatu Spraw Wierzycielskich są zgodne z zakresem wykonywanych czynności oraz adekwatne do zadań powierzonych na danym stanowisku.

5. Przestrzeganie zapisów załącznika nr 1 do Systemu Kontroli Wewnętrznej „Sprawowanie kontroli funkcjonalnej wykonywanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w izbach i urzędach skarbowych”

Na podstawie planu kontroli funkcjonalnych oraz informacji o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych, dotyczących zakresu prowadzonej kontroli przedłożonych przez kontrolowany organ stwierdzono, że w Urzędzie w 2018 r. przeprowadzono 1 kontrolę funkcjonalną w dniu 5 lipca 2018 r. w zakresie prawidłowości sporządzania wniosków o wpis hipoteki przymusowej za I półrocze 2018 r. W wyniku kontroli nie formułowano zaleceń pokontrolnych ze względu na brak stwierdzonych nieprawidłowości.

6. Informowanie przez Naczelnika Urzędu Skarbowego podatników o trybie składania skarg i wniosków oraz o przyjmowaniu w sprawach skarg i wniosków

Informacja dotycząca trybu składania skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków, sporządzone na podstawie właściwych przepisów, znajdują się na tablicy ogłoszeń Urzędu, w miejscu widocznym i dostępnym dla podatników.

W skontrolowanym zakresie stwierdzono:

1. Brak analizy zasadności dokonywanych zabezpieczeń w postaci wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości zobowiązanego.
2. Brak analizy wszczęcia egzekucji z nieruchomości w sytuacji braku rezultatów poszukiwania majątku po umorzeniu postępowania egzekucyjnego.
3. Naruszenie pkt 5.1 ppkt 2 Wewnętrznej procedury postępowania Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu w sprawie prowadzenia czynności wierzycielskich nr 5/2015 obowiązującej od 1 kwietnia 2015 r. oraz § 5 ust. 2 lit. i) Wewnętrznej procedury

postępowania nr 31/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie prowadzenia czynności wierzycielskich poprzez niepodejmowanie działań co najmniej dwa razy do roku mających na celu uzyskanie informacji o majątku dłużnika, źródłach dochodu przewyższających kwotę wydatków egzekucyjnych, w dostępnych bazach informatycznych, od innych komórek organizacyjnych urzędu, uczestników postępowania lub innych podmiotów.

(akta kontroli pozycja 4 str. 6 – 59)

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Urzędu Skarbowego w Wągrowcu nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: <ol style="list-style-type: none">1. Przeprowadzać analizę zasadności dokonywanych zabezpieczeń w postaci wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości zobowiązanego.2. Podejmować niezwłocznie czynności dotyczące analizy wszczęcia egzekucji z nieruchomości w sytuacji braku rezultatów poszukiwania majątku po umorzeniu postępowania egzekucyjnego przed nominalnym upływem terminu przedawnienia.3. Przestrzegać zapisów wewnętrznej procedury regulującej częstotliwość monitorowania majątku zobowiązanego po umorzeniu postępowania egzekucyjnego.4. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu Skarbowego do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.
Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości
-

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092) i § 22 Zarządzenia nr 74/2016 Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, a oceny i wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym są ostateczne.

Termin złożenia informacji

W terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PIECZĘĆ I PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
w Poznaniu
Agnieszka Szymankiewicz

.....
Pieczęć i podpis Dyrektora Izby Administracji Skarbowej

Otrzymują:

1. Egzemplarz nr 1 – Naczelnik kontrolowanego urzędu,
2. Egzemplarz nr 2 – strona kontrolująca celem włączenia do akt kontroli.